

Cselekvési terv 2026

Ceglédi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (CKEF)

Vízió:

Olyan Cegléd, ahol a gyermekek, fiatalok és felnőttek biztonságos, támogató közösségi környezetben élhetnek; a szerhasználat kockázata csökken, a segítségkérés nem szégyen, hanem természetes lépés, és a város intézményei, szolgáltatói, civil szereplői és közösségei összehangoltan dolgoznak a megelőzésért és a felépülés támogatásáért.

Cegléd olyan város, ahol a prevenció nem elszigetelt programok sora, hanem közös szemlélet és együttműködési rend: az információ áramlik a szakmák között, a lakosság egyértelműen tudja, hová fordulhat, és a segítség elérhető, közérthető, emberi. A cél az ártalmak és a kockázatok csökkentése, az érintettek és családtagjaik támogatása, és a fiatalok életkilátásainak erősítése – stigmatizáció nélkül, partnerségben, a helyi tapasztalatokra és adatokra támaszkodva.”

Alapelvek:

- Koordináció: ugyanazt az üzenetet, egymást erősítve, nem párhuzamosan.
- Korai jelzés és gyors segítség: minél előbb, minél egyszerűbben.
- Stigma csökkentése: segítséget kérni oké.
- Adataalapú finomhangolás: minimum monitoring, évente tanulás.

1. A pilot év célja

A 2025-ben megvalósult kérdőíves vizsgálatok és szakmai tapasztalatok alapján rendelkezünk egy átfogó helyzetelemzéssel a helyi szerhasználatról.

A 2026-os „pilot év” célja:

- folytassa és hatékonyabbá tegye a városban már meglévő prevenciós és ártalomcsökkentő kezdeményezéseket, különös tekintettel az intézmények és szakmák közötti együttműködés erősítésére;
- összehangolja a párhuzamosan futó tevékenységeket (kommunikáció, célcsoportok, időzítés, üzenetek), hogy a beavatkozások egymást erősítsék;
- olyan tapasztalatot és minimum adatokat gyűjtsön, amelyekre 2027-től tudatosan lehet építeni.

Kiemelt célcsoportok az első évben:

- 16–18 éves középiskolások (kiemelten a szakképzésben),
- 25–34 éves fiatal felnőttek,
- szülők, pedagógusok és a felnőtt lakosság.

A fenti célcsoportok mellett a helyi szakmai tapasztalatok alapján kiemelt figyelmet igényelnek a fokozott sérülékenységgű csoportok: a közterületen tartózkodó, kéregető vagy csellengő kiskorúak és fiatalok; a hajléktalanellátásban megjelenő érintettek; valamint a szegregátumban élő, többszörösen hátrányos helyzetű lakosok. E csoportok esetében a szerhasználati kockázat gyakran összefonódik krízishelyzetekkel, alapvető szükségletek hiányával, mentális terheléssel és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályaiival, ezért a 2026-os pilot évben a KEF a

prevenció mellett a kockázat- és ártalomcsökkentő szemléletű, segítő kapcsolatfelvételt és továbbírányítást is fókuszban tartja.

2. Fő prioritások 2026-ban

- Iskolai és ifjúsági prevenció folytatása és összehangolása – külön fókusz a 16–18 éves korosztályra és a szakképzésre, egységes üzenetekkel és egymást erősítő intézményi együttműködéssel.
- Szülők, pedagógusok és felnőtt lakosság bevonása – a prevenció ne csak a fiatalokat érje el, a felnőttek is értsék a korai jeleket és a helyi segítségkérés útját.
- Segítségkérési útvonalak láthatóvá tétele és használatuk ösztönzése – „hová fordulhatok?” információ nem csak elérhető, hanem használható és biztonságos.
- Közösségi jelenlét és kommunikáció összehangolása – a KEF legyen látható, hiteles, a városi szereplők ugyanabba az irányba kommunikáljanak.
- Minimum monitoring, visszacsatolás és szakmaközi tanulás – a tapasztalatok rögzítése, közös értékelés, 2027 megalapozása.

A pilot év prioritásai a megelőzés mellett kiterjednek a már fennálló helyzetekhez kapcsolódó ártalomcsökkentő és krízisorientált szemléletre is. Ennek célja, hogy a közterületen vagy szociális krízisben megjelenő érintettek (különösen kiskorúak, hajléktalan emberek, szegregátumban élők) esetében a város szereplői ugyanazon alapelvek mentén reagáljanak: biztonságos kapcsolatfelvétel, alapszükségletekhez kapcsolódó információ és tájékozódás, stigma-csökkentő kommunikáció, valamint gyors és egyértelmű tovább irányítás a releváns ellátásokba és hatáskörrel rendelkező szereplőkhöz.

3. Tervezett cselekvési irányok

3.1. Iskolai és ifjúsági prevenció

Cél: a kutatás által kijelölt korosztályok (16–18 évesek) érdemi elérése legalább néhány középiskolában.

Tervezett irányok:

- „A KEF 2026-ban folytatja és koordinálja az iskolai prevenciók tevékenységeket és legalább két középfokú intézményben (pl. egy szakképző és egy gimnázium/technikum) megvalósít összehangolt, interaktív alkalmakat, melyek:
 - a helyi kockázatokra (alkohol, kannabisz, kristály, online függőségek) is reflektálnak,
 - tartalmazznak elemet a segítségkérés lehetőségeiről.
- Törekvés arra, hogy legalább egy kritikus évfolyam (pl. 11. vagy 12. évfolyam) évfolyam-szinten találkozzon prevenciók üzenetekkel (pl. tematikus nap, egymáshoz kapcsolódó órák formájában).
- A foglalkozások után rövid, anonim visszajelzés gyűjtése a diákoktól, hogy a KEF a tapasztalatok alapján a következő tanévre finomíthassa a programokat.

3.2. Szülők és felnőtt lakosság bevonása

Cél: a szülők és felnőttek tudatosítása, érzékenyítése, a közös felelősség erősítése.

Tervezett irányok:

- Szülői fórumok / estek kezdeményezése a városban, ahol:
 - bemutatásra kerülnek a helyi adatok,
 - szó esik a jelek felismeréséről, a gyerekekkel való kommunikációról,
 - ismertetésre kerül, hová lehet Cegléden segítségért fordulni.
- A KEF 2026-ban a szülők és felnőttek elérését a meglévő városi és intézményi fórumokhoz illeszti és biztosítja, hogy a különböző szakmák (oktatás, egészségügy, szociális, rendészet, civil) egymást erősítő üzenetekkel jelenjenek meg.

3.3. Segítségkérés és ellátórendszer

Cél: az érintettek, hozzátartozók és szakemberek számára egyértelmű, közérthető segítségkérési útvonalak kijelölése.

Tervezett irányok:

- Helyi segítségkérési útvonal kialakítása úgy, hogy azok az érintettek és a szakemberek számára is egyértelműek és átjárhatók (ki hová irányít, milyen esetben, milyen elérhetőségen):
 - online formában elérhető,
 - korlátozott számban nyomtatott formában is megjelenik (pl. iskolákban, háziorvosi rendelőkből, szociális intézményekben).
- A prevenció és lakossági programok tartalmazzanak egy rövid blokkot arról, hogy:
 - nem szégyen segítséget kérni,
 - Cegléden konkrétan milyen elérhető szolgáltatások vannak,
 - mi történik, ha valaki segítséget kér (félelmek, tévhitek oldása).

A segítségkérési útvonalak kialakításánál külön kezelendő az a helyzet, amikor az érintett közterületen, krízisben vagy marginalizált élethelyzetben jelenik meg. Ilyen esetekben a segítségkérés gyakran nem formális módon történik, ezért az útvonalnak tartalmaznia kell az alacsonyküszöbű belépési pontokat is (utcai jelenlét, közösségi segítő pontok, hajléktalanellátás, gyermekjóléti jelzőrendszer). A KEF célja, hogy ezekhez a helyzetekhez rövid, közérthető, szakmaközi „ki mit tesz / kihez fordul” rend társuljon, különös tekintettel a kiskorúak veszélyeztetettségének gyors felismerésére és a hatáskörrel rendelkező szereplők bevonására.

3.4. Közösségi jelenlét és kommunikáció

Cél: a KEF és a drogstratégia ismertségének, láthatóságának növelése.

Tervezett irányok:

A KEF 2026-ban a városi kommunikációs felületeken összehangolt, közérthető tájékoztatást nyújt, és egységesíti a helyi szereplők alapüzeneteit (prevenció + segítségkérés + tévhitek).

3.5. Monitoring és év végi értékelés

Cél: a pilot év tapasztalatainak tudatos rögzítése, a következő év(ek) tervezésének megalapozása.

Tervezett irányok:

- A KEF 2026-ban minimum monitoringot működtet, majd év végén nem csak beszámol, hanem közös szakmaközi tanulságokat fogalmaz meg a 2027-es finomhangoláshoz:
 - hány intézmény kapcsolódott be prevenciók tevékenységbe,
 - becslés szerint hány fiatal, szülőt, felnőttet sikerült elérni,
 - a „Hová fordulhatok?” információs felület használatának visszajelzései.
 - áttekinti az első év tevékenységeit,
 - azonosítja a jól működő elemeket és a fejlesztendő területeket,
 - kijelöli a 2027. évi munka fő irányait.
- A pilot év zárásaként készül egy rövid, írásos összefoglaló, amely a döntéshozók és – erőforrás függvényében – a lakosság számára is közérthető formában bemutatja, mi valósult meg az első évben.

4. Jogszabályi és intézményi keretek – miért összehangolás a fókusz

Cegléden több ágazat és intézmény feladatkörében is megjelenik a megelőzés, a korai felismerés, a jelzés és az együttműködés. A 2026. évi cselekvési terv ezért nem a prevenció „újrakezdésére”, hanem a városban már működő prevenciók és segítő tevékenységek folytatására, összehangolására és hatékonyabbá tételére fókuszál.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) szerepe elsősorban koordinációs és együttműködés-szervezési: közös célok és üzenetek kialakítása, a helyi segítségkérési útvonalak átláthatóvá tétele, valamint a tapasztalatok és minimum adatok visszacsatolása a következő évi tervezéshez.

5. Ágazati szerepek röviden – ki milyen alapon intézkedik / végez prevenciót

A helyi megelőzés és a korai jelzés több ágazat feladata, eltérő jogosultságokkal és kötelezettségekkel:

- Védőnői szolgálat: feladatkörében megjelenik az egészségfejlesztés és prevenció, a családok támogatása, valamint szükség esetén a gyermekvédelmi jelzőrendszer felé történő jelzés.
- Gyermekjóléti szolgáltatás: a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, jelzések fogadása, a szükséges intézkedések kezdeményezése és koordinálása, valamint a jelzőrendszeri együttműködés működtetése.
- Köznevelési és szakképzési intézmények: egészségnevelési és prevenciók elemek megjelenítése az intézményi programokban, a tanulók támogatása, valamint együttműködés a jelzőrendszeri szereplőkkel (pl. iskolai szociális segítés, iskolapszichológus, osztályfőnöki munka).
- Egészségügyi ellátórendszer: korai felismerés, tanácsadás, ellátásba irányítás a hatályos szabályok szerint, indokolt esetben jelzési kötelezettség teljesítése.

- Rendőrség / rendészet: közrend és közbiztonság védelme, szükség esetén intézkedés, együttműködés a helyi szereplőkkel – különösen fiatalok veszélyeztetettsége esetén – a jogszabályi keretek között.
- Civil és közösségi szereplők: közösségi programok, szemléletformálás, tájékoztatás és kapcsolódási pontok biztosítása, együttműködés a hivatalos ellátórendszerrel és a KEF-fel.

6. Záró gondolat

A kutatás alapján tudjuk, hogy a szerhasználat Cegléden valós és érzékelhető probléma. A pilot év célja ezért az, hogy ne csak tervezőasztalon létezzen a drogstratégia, hanem:

- folytatódjanak és összehangolódnak az iskolai és szülői prevenciós folyamatok,
- láthatóvá váljanak a helyi segítségkérési utak,
- a KEF a város életében felismerhető, hiteles szereplőként jelenjen meg.